

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep

Dato: 17.02.2014
Vår ref: 14/295-4
Deres ref: 13/7865-VB
Saksbeh. – tlf: Per Olav Lund –

0030 OSLO

Høring - Rapport fra arbeidsgruppe som har vurdert brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk

Viser til høring datert 12. desember, og min epost sendt 13. februar der det ble bedt om utsatt høringsfrist til i morgen med begrunnelse at kommunestyret skal behandle høringen i kveld. Med bakgrunn i at det ikke er mottatt respons på eposten, oversendes rådmannens forslag til høringssvar. Det taes forbehold om kommunestyrets tilslutning og eventuelle endringer i uttalelsen. Våler kommunen vil oversende korrigert uttalelse i morgen dersom kommunestyret foretar endringer i forslaget.

For senere høringer vil det være en fordel om høringsfristene i saker som er sentrale for kommunene, tilpasses møtestrukturen til kommunestyret. For kommunestyret i Våler var siste møte i 2013 den 12. desember, og første møte i 2014 den 17. februar. Møteplanen for påfølgende år settes opp i god tid før siste møte i kalenderåret. Dersom departementet ønsker uttalelser fra kommunene, bør høringsfristene settes med utgangspunkt i at kommunene kan få uttalt seg. Det er neppe kommunelovens intensjon at formannskapet må benytte hasteparagrafen på denne typen saker.

Høringsuttalelse fra Våler kommunestyre:

Våler kommunestyre finner det positivt at brann- og redningstjenestene er vurdert. Erfaringene ikke minst fra hendelsene på Utøya, og større katastrofer som de seneste brannene på vestlandet, gjør det nødvendig å analyse eksisterende tjenestenivå, organisering, styringspremisser og –prinsipper med jevne mellomrom. Rapporten viser at brann- og redningsvesenet er gjennomgått på en inngående og bred måte.

Kommunestyret mener rapportens anbefaling ikke støtter opp under det som vil være hensiktmessig for innbyggerne i vår kommune. Et sentralt grunnlag for anbefalingene er en robust tjeneste som kan ivareta samfunnsinteressene ved større katastrofer. Kommunestyret vil uttrykke bekymring for at større enheter vil medføre at lokal kunnskap og skjønn tones ned, med det resultatet at ressurser til tjenesten sentraliseres. Lange avstander på bygdene forutsetter lokale tjenester. Våler kommunen ivaretar lokale behov gjennom et lokalt tilkallingsbrannvesen, samtidig som det overordnede brann –og redningsvernet ivaretaes av et IKS som dekker hele Østerdalen. I følge forslagets alternativ 1 skal brannvesenet dekket hele Hedmark. Det gåes ut fra at finansieringen av et fylkesvis brannvesen ikke bevilges over kommunebudsjettet, og lokal styring av tjenestetilbudet dermed også faller bort.

Insentivsystemet i en slik ordning vil være at lokale brannvesen optimaliseres ut fra fylkets samlede behov, innen for de beskrankninger lov- og forskrift fastsetter. Kommunestyret har merket seg at kravet til innsatstider eller nærhet er berørt av forslaget. Det er kommunestyret tilfreds med. På den annen side vil en endring i organisering kunne skape et press mot dagens krav til bl.a. at det skal være brannvesen i hver kommune. På sikt vil en organisering i større enheter kunne resultere i krav til endringer i lov og forskriftsverket, med resultat at lokale prioriteringer ikke lenger får innflytelse. Kommunestyret vil advare mot dette.

For å drøfte hva som er best av sentrale prioriteringer opp mot lokale prioriteringer, kan det være hensiktsmessig å se på noen erfaringer fra vår region;

- I 2005 brant Våler kirke. Lokalt tilkallingsbrannvesen var den direkte årsaken til at mye av utstyret i kirken kunne reddes før brannen ble så intens at brannvesenets fremste oppgave ble å kontrollere nedbrenningen av kirken.
- I perioden 2010-12 var det svært mange branntilløp og falske alarmer på Haslemoen transitt mottak. I 2012 brant det ene beboerbygget. Utrykningstiden for det lokale brannvesenet sikret trygghet for de som bor på mottaket.
- I 2006 var det to store skogbranner i søndre del av Hedmark. Først brant det i nabokommunen Stange, for et par dager senere å begynne å brenne Kynna øst i Våler kommune. Begge brannene ble slukket med utstrakt bruk av ressurser fra nabobrannvesen og øvrige ressurser som landbrukere med gjødselspredere som ble brukt til vannslukking i grøfter etc.
- Nordeuropas største sponplatefabrikk og Norges største sagbruk ligger på samme industriområdet, i randsonen til tettstedet Braskereidfoss. Det gir seg selv at utrykningstiden her vil være av avgjørende for skadeomfanget ved en brann.

Lokal organisering og lokal kunnskap sikrer rask responstid og enkel tilgang til også friville ressurser når omfanget at hendelsen er stor. Kommunestyret tror ikke en sentral organisering vil kunne ivareta det lokale engasjementet på samme måte som dagens løsning.

R2 går gjennom Våler og det har vært mange alvorlige trafikkulykker i regionen. Erfaringene fra utrykningene er at brann- og redningsvesenet ofte er først på stedet. Det er ikke uvanlig at politiet, som egentlig skal være skadestedsledelse, ikke får møtt opp en god stund før etter skaden har skjedd. Kommunestyret går ut fra det har noe med politiets organisering og prioritering av ressursene på. I Hedmark er det et politiembete og kommunestyret er ikke imponert over konsekvensene reduksjonene i politi og lensmannsetaten har medført for kommunen, eller Solør driftsenhet som vi er en del av.

Kommunestyret har forståelse for at sentrale myndigheter ser nødvendigheten av å ha robuste enheter som kan ivareta kompetanse i etaten og samordning med øvrige enheter ved større hendelser. Rapportens forslag er imidlertid for dramatisk.

Kommunestyret vil derfor be departementet vurdere om ikke lokal selvråderett fortsatt bør få være det bærende elementet i brann- og redningsvesenets organisering. Brann- og redning er en viktig tjeneste for innbyggere flest, og bør derfor også være underlagt kommunal selvråderett og prioriteringer. Kommunalt skjønner kan ikke ivaretas ved en sterk sentralisering av ansvar og myndighet. Kommunestyret vil derfor be departementet se hen mot alternativ 3 hvor kommunene selv kan finne en hensiktsmessig organisering innenfor rammene av samarbeidsformene kommuneloven åpner for. Våler kommune har god erfaring med deltakelse i Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS. Kravet til innbyggertall kan eventuelt økes noe, og det samtidig kan settes krav til minsteareal for en organisasjonsenhet.

Med hilsen

Per Olav Lund
rådmann

Dokumentet er elektronisk signert